

PRESSITEADE nr 158/25

Luksemburg, 18. detsember 2025

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-679/23 P | WS jt vs. Frontex (ühine tagasisaatmisoperatsioon)

Ühine tagasisaatmisoperatsioon: suures osas tühistati Üldkohtu kohtuotsus, millega jäeti rahuldamata kahjuhüvitamise hagi, mille oli Frontexi vastu esitanud üks Süüria põgenike perekond pärast seda, kui nad olid viidud Kreekast Türki

Euroopa Kohus saatis kohtuasja tagasi Üldkohtusse

Kreeka ja Euroopa Piirivalve- ja Rannikuvalve Amet (Frontex) viisid läbi ühise tagasisaatmisoperatsiooni, mille tulemusel saadeti Süüria kodanikest koosnev perekond vaid mõni päev pärast nende Kreekasse saabumist, kus nad olid väljendanud soovi taotleda rahvusvahelist kaitset, tagasi Türki. Leides, et nende viimine Türki on ebaseaduslik tagasisaatmine ja et Türki viimise käigus rikutud nende põhiõigusi, nõudis perekond hüvitist varalise ja mittevaralise kahju eest, mille Frontexi tegevus tagasisaatmisoperatsiooni ajal ning enne ja pärast seda väidetavalt oli tekitanud. Perekond väitis eelkõige, et kui Frontex oleks täitnud oma kohustuse tagada põhiõiguste ja tagasi- ja väljasaatmise keelu põhimõtte järgimine selle operatsiooni käigus, ei oleks neid õigusi rikutud ja perekonda ei oleks Türki tagasi saadetud, vaid nad oleksid saanud rahvusvahelise kaitse Euroopa Liidus. Kuna Üldkohus jättis perekonna hagi rahuldamata, esitas perekond apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule, kes tühistas Üldkohtu kohtuotsuse suures osas. Euroopa Kohus otsustas eelkõige, et Üldkohus ei ole nõuekohaselt hinnanud Frontexi rolli selles tagasisaatmisoperatsioonis, märkides, et liidu õigus¹ paneb sellele ametile mitmeid kohustusi, mille eesmärk on tagada, et ühiste tagasisaatmisoperatsioonide käigus järgitakse põhiõigusi, sealhulgas kohustust kontrollida, et kõigi nende isikute suhtes, keda liikmesriik kavatseb sellisele operatsioonile allutada, oleks olemas tagasisaatmisotsus. Võimalikud põhiõiguste rikkumised tagasisaatmislennu ajal võivad olla mitte ainult asjaomase liikmesriigi (käesoleval juhul Kreeka) vastutusalas, vaid ka Frontexi vastutusalas. Kohtuasi saadeti tagasi Üldkohtusse, kellel tuleb see uuesti läbi vaadata, võttes arvesse kohustusi, mis on liidu õigusega pandud Frontexile ühiste tagasisaatmisoperatsioonide läbiviimiseks.

9. oktoobril saabus Kurdi rahvusgruppi kuuluvate Süüria kodanike perekond, milles on kaks vanemat ja nende neli last, Kreekasse Milose saarele, kus nad väljendasid soovi esitada rahvusvahelise kaitse taotlus. Kuid juba mõned päevad hiljem viidi perekond Türki ühisoperatsiooni käigus, mille viisid läbi Kreeka ja Frontex. Kartes, et Türgi ametiasutused saadavad nad tagasi Süüriasse, põgenes perekond Iraaki.

Kuna pere oli seisukohal, et nende viimine Türki oli ebaseaduslik väljasaatmine ja et nende põhiõigusi oli väljasaatmise käigus rikutud, esitas perekond kaebused Frontexile, kes need tagasi lükkas.

Perekond palus Euroopa Liidu Üldkohtul mõista Frontexilt välja hüvitist varalise ja mittevaralise kahju eest, mida selle ameti tegevus tagasisaatmisoperatsiooni ajal ning enne ja pärast operatsiooni oli väidetavalt tekitanud. Muu hulgas väitis perekond, et kui Frontex oleks täitnud oma kohustust tagada inimõiguste ning tagasi- ja väljasaatmise põhimõtte järgimine selle operatsiooni ajal, ei oleks neid õigusi rikutud ja neid ei oleks Türki tagasi saadetud, vaid

nad oleksid saanud rahvusvahelise kaitse Euroopa Liidus.

2023. aastal jättis Üldkohus² perekonna esitatud hagi rahuldamata põhjusel, et puudus põhjuslik seos väidetava Frontexi ebaseadusliku tegevuse ja tekkinud kahju vahel, kuid jättis hindamata muud vastutuse tingimused. Üldkohus otsustas, et kuna Frontexil ei ole pädevust ei tagasisaatmisotsuste põhjendatuse hindamiseks ega rahvusvahelise kaitse taotluste hindamiseks, siis ei saanud teda pidada vastutavaks kahju eest, mis seondub nende isikute tagasisaatmisega Türgi.

Apellatsioonkaebust lahendanud **Euroopa Kohus tühistas Üldkohtu otsuse suures osas ja saatis kohtuasja talle tagasi.**

Oma kohtuotsuses märkis Euroopa Kohus ühelt poolt, et **liidu õigus paneb Frontexile mitmeid kohustusi, mille eesmärk on tagada, et** ühiste tagasisaatmisoperatsioonide käigus **järgitakse põhiõigusi**. Teiselt poolt tuletas ta meelde, et need operatsioonid võivad puudutada üksnes isikuid, kelle suhtes on tehtud kirjalik ja täitmisele pööratav tagasisaatmisotsus. Järelikult **on Frontex kohustatud kontrollima, kas** kõikide nende isikute puhul, keda liikmesriik kavatseb ühiste tagasisaatmisoperatsioonide käigus tagasi saata, **on sellised tagasisaatmisotsused olemas**, selleks et tagada, et need operatsioonid vastaksid tagasi- ja väljasaatmiskeelu põhimõttele. Euroopa Kohus andis seega õiguse Süüria perekonnale ja leidis, et **Üldkohus eksis, kui ta võttis seisukoha, et Frontex vaid toetas liikmesriike tehniliselt ja operatsiooniliselt**, ilma et ta oleks pidanud kontrollima tagasisaatmisotsuse olemasolu.

Lisaks otsustas Euroopa Kohus, et Üldkohus rikkus ka õigusnormi, kui ta leidis, et võimalikud põhiõiguste rikkumised, mis pannakse toime tagasilennu ajal, jäävad vaid vastuvõtva liikmesriigi vastutusalasse, välistades mis tahes vastutuse Frontexi poolt.

Euroopa Kohus tühistas vaidlustatud kohtuotsuse seega suures osas **ja saatis kohtuasja tagasi Üldkohtusse, kellel tuleb see** uuesti läbi vaadata, **võttes arvesse Frontexi kohustusi, mis seonduvad** ühiste tagasisaatmisoperatsioonidele allutatud isikute **põhiõiguste kaitsega.**

MÄRKUS: Euroopa Kohtule võib esitada õigusküsimustega piirduva apellatsioonkaebuse Üldkohtu otsuse või määruse peale. Üldjuhul ei ole apellatsioonkaebusel peatavat toimet. Kui apellatsioonkaebus on vastuvõetav ja põhjendatud, tühistab Euroopa Kohus Üldkohtu lahendi. Kui menetlusstaadium seda lubab, võib Euroopa Kohus teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse. Vastasel juhul suunab ta asja tagasi Üldkohtusse, kes on seotud Euroopa Kohtu poolt apellatsioonimenetluses tehtud otsusega.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Kohtuotsuse [terviktekst ja olenevalt olukorrast kokkuvõte](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127.

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎ (+32) 2 2964106.

Hoiame ühendust!

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta [määrus \(EL\) 2016/1624](#), mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/399 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 863/2007, nõukogu määrus (EÜ) nr 2007/2004 ning nõukogu otsus 2005/267/EÜ.

² 6. septembri 2023. aasta kohtuotsus WS jt vs. Frontex, [T-600/21](#) (vt ka [pressiteade nr 133/23](#)).